

Migranti a mediální realita: případ domu Na Domovině v Praze-Libuši

Jaký mediální obraz vyvolala v celostátních i lokálních médiích kauza domu Na Domovině v Praze-Libuši? Jaký dopad měla na obyvatele městské části z řad majority i migrantů? A jaký dosah má případ z roku 2010 dodnes? O tom všem debatovali hosté i publikum na debatě Migranti a mediální reality: případ domu Na Domovině v Praze-Libuši, kterou uspořádal Program migrace Člověk v tísni ve spolupráci s Lače Čhave v pondělí 15. prosince 2014.

Podle šéfredaktorky lokálního časopisu U nás Hany Kolářové se prvotní napětí mezi majoritou a vietnamskou komunitou začalo v městské části projevovat už v roce 2008, kdy došlo k velkému požáru tržnice Sapa. Obyvatelé Libuše, kteří zde často žijí už po několik generací, si uvědomovali, že k nim přišel globalizovaný svět v podobě migrantů. U některých přitom noví, neznámí sousedé vzbuzovali obavy. Na jaře 2010 se pak začaly objevovat vyhocené informace o problémech v domu Na Domovině – distribuce drog, pohyb neznámých osob apod. Spojovány přitom byly právě s místními Vietnamci.

Jako rozbuška pak zafungoval termín domobrana – i když ve skutečnosti žádné podobné uskupení nevzniklo, který přejala většina celostátních médií od bulvárních až po seriózní. Z lokálního případu se rychle stala celostátní kauza, v médiích se hovořilo i o ohrožení celostátní bezpečnosti.

Časopis U nás stál tenkrát podle Hany Kolářové před otázkou, jak situaci reflektovat a předat čtenářům. S ničím podobným zatím periodikum nemělo zkušenost, redakční rada se navíc ocitla pod silným tlakem, jak bude o případu informovat. Nakonec došla k rozhodnutí, že otiskne čtyřstránku, kde se objeví nejen oficiální stanovisko městské části, ale také další polemizující komentáře, vyjádření městské policie (která popřela prudký nárůst kriminality ve čtvrti) i vyjádření neziskových organizací pracujících s migranty. Zároveň se šéfredaktorka osobně zúčastnila schůze v domě Na Domovině, aby se o tamní situaci mohla osobně přesvědčit. Jak sama na debatě popsala, byla to pro ni prozatím nejtvrďší zkouška v rámci jejího působení v časopise U nás. Podporou jí byla redakční rada, další místní spolupracovníci, neziskové organizace i rady novinářů, argumenty zakládala na etickém kodexu novinářů.

Domobrana a demonstrace

V mnoha celostátních médiích, která z velké části čerpala z oficiálních vyjádření úředníků a osobní zkušenost z místa mnohdy postrádala, ovšem zůstalo pouze u slova domobrana. Lokální problém byl popisován jako etnický konflikt a celostátní bezpečnostní hrozba. Jedním z důsledků byla i demonstrace Dělnické strany sociální spravedlnosti. Na tu se přišel osobně podívat další z hostů debaty dvacetiletý Adam Nguyen. On sám prý strach z tehdejších událostí nepociťoval, někteří vietnamští obyvatele čtvrti ten den ale raději odjeli z místa, aby se vyhnuli případným konfliktům.

Podle migracioložky Terezy Freidingerové, která společně s dalšími kolegy z Přírodovědecké fakulty UK prováděla v městské části tříletý výzkum, se v souvislosti s Prahou-Libuší vyskytly postupně tři diskurzy – Sapa jako stát ve státě, kde platí vlastní pravidla; domobrana a nakonec ghetto. Následovalo období vakua, kdy se o čtvrti v podstatě přestalo na národní úrovni psát i debatovat.

Celá kauza podle ní přinesla městské části, o které se do té doby příliš nevědělo ani nemluvalo, spíše zapeklitou pověst. Nálepka nebezpečné čtvrti zůstává v představách mnoha lidí, kteří s ní nemají osobní zkušenost, dodnes. Přitom se podle Terezy Freidingerové jednalo spíše o sousedské problémy než o etnické.

Nejistota a nekomunikace

Hana Kolářová vidí kauzu jako pomyslnou špičku ledovce, kdy se veřejně projevila nejistota a slabá komunikace mezi dvěma komunitami v Praze-Libuši. Případ podle ní ale v konečném důsledku přinesl i větší snahu o integraci migrantů, i když cesta k podobným výsledkům podle ní mohla být méně konfliktní. Otázkou zůstává, jaký dopad měla kauza na mediální obraz čtvrti v celostátních médiích, u čtenářů a diváků, kteří postrádají osobní zkušenost a kteří se z mainstreamových médií už neměli možnost dozvědět o dalším vývoji v městské části.

Na debatě se diskutovalo také o tom, že se novináři příliš neobrací na samotné migranty, protože mají mnohdy pocit, že se jedná o uzavřené komunity, které by s nimi nechtěly komunikovat, nebo o tom, jak lokální média více zpřístupnit migrantům. Do přípravy debaty se zapojili mladí migranti a Češi i občanské sdružení Lače Čhave provozující nízkoprahový klub Rozhledna.

Debata Migranti a mediální realita: případ domu Na Domovině v Praze-Libuši se konala v rámci projektu Face2face II., který podpořilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

